

Betyg och studieresultat i gymnasieskolan 2012/13

Våren 2013 fick 96 400 elever slutbetyg eller motsvarande från gymnasieskolan. I denna PM redovisas betyg och studieresultat för denna avgångskull. Nästan alla eleverna har fått ett slutbetyg från skolor som tillämpar mål- och kunskapsrelaterade kursbetyg.¹ Knappt 800 elever har studerat på International Baccalaureate eller på en Waldorfbildning och fått andra omdömen. Denna statistikredovisning omfattar den sista kullen som läst enligt Lpf 94/Gy 2000. Redovisningen omfattar därmed 17 nationella program. Alla elever på fristående skolor och flertalet som studerat på ett specialutformat program har en anknytning till ett av de nationella programmen.

Fler har avslutat gymnasieskolestudierna inom tre år

Hösten 2010 började 118 400 ungdomar gymnasieskolans årskurs 1. Av dessa fick 84 100 elever, vilket motsvarar 71 procent, slutbetyg våren 2013. Med andra ord har drygt sju av tio elever nått slutbetyg inom de tre studieåren som gymnasieutbildningarna är avsedda att fullföljas på.² Genomströmningen mäts alltså genom att följa nybörjarkullar med olika startår, dvs. elever som börjat gymnasieskolan för första gången ett visst läsår. Beräkningen är också avgränsad till elever som börjat årskurs 1.

Genomströmningen inom tre år är högre detta år jämfört med de senaste nio åren då den varit 68 eller 69 procent. En tänkbar förklaring är att avgångskullen våren 2013 inte har samma förutsättningar att fortsätta läsa sina program med en efterföljande elevkull. Detta eftersom eleverna som började hösten 2011 läser en ny programstruktur enligt gymnasiereformen, Gy11.³

Andelen elever som når slutbetyg inom tre år har ökat för nästan samtliga utbildningar detta år jämfört med förra året. Även när genomströmningen granskas i ett längre tidsperspektiv kvarstår ökningen, vilket redovisas i tabell 1.⁴ Framförallt elever på livsmedels- och omvårdnadsutbildningar har ökat sin genomströmning inom tre år jämfört med för ett år sedan. Av eleverna som började livsmedelsutbildningar hösten 2010 var 77 procent klara med sina gymnasiestudier inom tre år, jämfört med 72 procent av eleverna som började hösten innan. För elever som började på omvårdnadsutbildningar har 76 procent nått slutbetyg inom tre år, vilket är fyra procentenheter mer än föregående år.

Endast elever som började på energiutbildningar har minskat sin genomströmning inom tre år enligt senaste statistiken jämfört med förra året. Sett till en längre tids-

¹ 95 614 elever erhöll slutbetyg med mål- och kunskapsrelaterade betyg, 665 elever har andra omdömen motsvarande slutbetyg från International Baccalaureate och 133 elever från Waldorf.

² Med utbildning avses kommunala och landstingskommunala skolors nationella och specialutformade program, programriktade individuella program samt fristående skolors utbildningar. Varje utbildning är kategoriserad efter utbildningsinnehåll, d.v.s. det nationella program som utbildningen anknuter till.

³ De elever som inte gått klart inom tre år har enligt skollagen (1985:100), som huvudregel, rätt att fullfölja sin utbildning. Hur detta kan gå till regleras i övergångsbestämmelserna till den nya gymnasieförordningen (2010:2039).

⁴ Genomströmningsmålet som här redovisas tar utgångspunkt i vilket nationellt program eller närliggande utbildning eleven går vid gymnasiestarten. Det innebär att några av eleverna som ingår i beräkningen har bytt till en annan gymnasieutbildning men ändå slutfört sina studier på tre studieår. Dessa elever är medräknade som att de fullföljt sin utbildning, och redovisas på startprogrammet.

period har dock genomströmningen ökat för eleverna på energiutbildningar. Hela 15 procentenheter fler av eleverna som börjat på energiutbildningar fullföljer sina studier inom tre studieår jämfört med nio år tidigare.

Tabell 1: Andel (%) elever med fullföljd gymnasieutbildning inom 3 år efter studiestart. Redovisning av nybörjarelever i årskurs 1 efter utbildningsinnehåll som eleverna började sina studier på.

Program eller anknytning till program	Andel (%) elever som har fått slutbetyg inom 3 år									
	År då eleven började gymnasieskolan									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Gymnasieskolan totalt	68	68	68	68	69	68	68	69	69	71
<i>därav innehåll</i>										
Barn och fritid (BF)	64	66	68	70	68	71	69	71	69	73
Bygg (BP)	73	75	79	79	81	83	83	81	79	79
EI (EC)	71	68	67	69	69	71	73	72	74	76
Energi (EN)	61	68	72	76	78	79	78	78	77	76
Estetiska (ES)	71	74	74	73	73	74	72	74	73	76
Fordon (FP)	59	64	66	68	71	69	70	69	67	70
Handel och adm. (HP)	66	67	69	69	70	74	73	71	71	74
Hantverk (HV)	74	75	76	77	78	80	76	76	76	76
Hotell och rest. (HR)	67	68	68	70	69	67	68	67	66	69
Industri (IP)	63	65	64	69	71	70	71	73	69	72
Livsmedel (LP)	61	67	74	70	71	72	74	72	72	77
Medie (MP)	76	73	71	70	70	71	70	70	73	75
Naturbruk (NP)	70	72	76	75	78	74	75	73	74	76
Naturvetenskap (NV)	83	84	84	83	83	82	83	83	83	85
Omvårdnad (OP)	65	66	69	67	69	72	71	72	72	76
Samhällsvetenskap (SP)	78	79	79	78	79	78	79	80	80	81
Teknik (TE)	75	73	74	75	77	77	77	79	79	82
Motsvarande slutbetyg	76	72	70	71	69	60	52	48	53	57
<i>därav</i>										
Int. Baccalaureate (samt. IB)	75	71	66	70	66	57	49	45	51	56
Waldorf (W)	79	76	82	74	80	75	68	63	65	62
Övriga utan anknytning	10	11	11	17	18	20	15	16	18	12
<i>därav</i>										
Individuella program (IV)	2	3	3	3	3	4	3	3	3	3
IV med invandrarintroduktion (IVIK)	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1
Specialutformade program (SM)	77	76	78	78	81	80	79	79	79	79
utan specifik inriktning										
SM riksrekryterande (SMR)	76	80	78	79	79	79	76	73	77	82

Majoriteten av de nationella programmen och deras närliggande utbildningar har lägst genomströmning inom tre år för eleverna som började gymnasieskolan hösten 2001. Vidare är genomströmningen inom tre år som högst på majoriteten av dessa utbildningar för nybörjarkullen 2010. För utbildningar som har andra omdömen har genomströmningen inom tre år istället minskat kraftigt. Genomströmningen inom tre år för individuella program (IV) och individuella program med invandrarintroduktion (IVIK) är stabil över tid.

När den senaste statistiken över genomströmning inom tre år jämförs med motsvarande statistik nio år tillbaka har främst elever som börjat på livsmedels- (16 procentenheter), energi- (15 procentenheter), omvårdnads- (12 procentenheter) och fordonsutbildningar (10 procentenheter) högre genomströmning.

Övergripande har samtliga utbildningar en trend mot högre genomströmning. Samtidigt varierar genomströmningen från år till år, vilket innebär att det inte rör sig om en kontinuerlig trend uppåt varje år för alla program. Resultaten är något mer föränderliga för några program, exempelvis medieutbildningar vars elever först fick sämre genomströmning för att sedan återgå till ungefär samma nivå som i början av den undersökta perioden. För elever på bygg- och energiutbildningar

ökade genomströmningen först och var som högst för två till fem år sedan, för att sedan minska igen. Trenden för elever som börjat på hantverksutbildningar var först ökad genomströmning, sedan vände utvecklingen skarpt nedåt för nybörjarkullen 2007 för att därefter svagt stiga igen. Handels- och administrationsutbildningar har en liknande utveckling med först ökning och sedan minskning.

Flest elever som börjar naturvetenskap slutför studierna inom tre år

Framförallt eleverna på naturvetenskapsutbildningar slutför studierna inom tre år, jämfört med eleverna på de andra gymnasieutbildningarna. Så många som 85 procent av eleverna som började denna utbildning hösten 2010 har slutbetyg efter tre studieår. Genomströmningen inom tre år är även hög för elever som börjat på teknik- (82 procent), samhällsvetenskaps- (81 procent) och byggutbildningar (79 procent). Lägst genomströmning inom tre år av de nationella programmen och närliggande utbildningar har de elever som började på hotell- och restaurang- (69 procent), fordon- (70 procent) och industriutbildningar (72 procent).

Sett till om eleverna har slutbetyg från samma utbildning som de påbörjade tre år innan, är det däremot eleverna på samhällsvetenskapliga utbildningar som i störst utsträckning fullföljer utbildningen inom tre år. Skillnaden i resultatet beror på att det finns elever som byter program under sin gymnasietid, men nästan åtta av tio av de som började på samhällsvetenskapliga utbildningar avslutade även sina studier där.

Allra lägst är genomströmningen inom tre år för individuella program (IV) och individuella program med invandrarintroduktion (IVIK). Dessa elever behöver som regel minst fyra år på sig att nå slutbetyg då de ofta byter till en annan gymnasieutbildning och får sitt slutbetyg där.

Högst genomströmning har kvinnor, elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning samt elever med svensk bakgrund.

Nio av tio elever med slutbetyg når grundläggande behörighet

Majoriteten av eleverna som når slutbetyg får också grundläggande högskolebehörighet. Av de 95 600 elever som fick ett slutbetyg med mål- och kunskapsrelaterade kursbetyg från gymnasieskolan våren 2013 har 87 procent grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier.⁵ Sedan läsåret 2009/10 då behörighetsreglerna till universitets- och högskolestudier skärptes har denna andel varit omkring 87, vilket är två till tre procentenheter lägre än åren före regeländringarna.⁶

För eleverna som började gymnasieskolan hösten 2010 har 63 procent fått ett slutbetyg med grundläggande behörighet tre studieår därefter. Som tidigare nämdes hade 71 procent av denna nybörjarkull nått slutbetyg inom tre år, vilket innebär att åtta procent har nått slutbetyg utan grundläggande behörighet.

⁵ Elever som avslutat sina studier vid International Baccalaureate eller Waldorfbildning ingår inte i beräkningen.

⁶ Från och med antagningen 2010 har behörighetsreglerna till universitet och högskola ändrats. Tidigare krävdes för grundläggande behörighet att eleven i sitt slutbetyg hade lägst betyget godkänt på kurser som omfattar minst 90 procent av de gymnasiepoäng som krävs för fullständigt program, det vill säga 2 250 poäng. Från och med 2010 krävs också att eleven har betyget godkänt i kurserna Matematik A, Engelska A och Svenska A och B, alternativt Svenska som andraspråk A och B. Dessutom måste eleven ha läst ett fullständigt program, det vill säga minst 2 500 poäng. Det betyder att elever som läser reducerat program inte längre kan få grundläggande behörighet.

Kvinnor uppnår i högre grad än män grundläggande behörighet. Av eleverna med slutbetyg har 90 procent av kvinnorna grundläggande behörighet jämfört med 84 procent av männen. Elever med utländsk bakgrund har i lägre utsträckning nått grundläggande behörighet för fortsatta studier än elever med svensk bakgrund. När både kön och bakgrund beaktas blir det tydligt att kvinnor med svensk bakgrund har bäst studieresultat. Av dem når 91 procent grundläggande behörighet, att jämföra med 76 procent för männen med utländsk bakgrund. För män med svensk bakgrund och kvinnor med utländsk bakgrund är andelen ungefär densamma, 85 respektive 83 procent.

Bland avgångselever från naturvetenskapliga, samhällsvetenskapliga, estetiska och tekniska utbildningar är andelen med grundläggande behörighet högst (mellan 90 och 95 procent). Lägst andel med grundläggande behörighet har elever som läst fordonsutbildningar (71 procent). Störst förändring från föregående läsår finns bland avgångselever på naturbruksutbildningar, där tre procentenheter fler fick grundläggande behörighet för fortsatta studier våren 2013. Bland elever på byggtutbildningarna har däremot den grundläggande behörigheten minskat med två procentenheter.

Många når årskurs 3 men inte ända fram till slutbetyg

Nästan tre av tio, 29 procent, har inte nått slutbetyg inom tre studieår från studiestarten. Drygt en tredjedel av dessa, dvs. elva procent av nybörjarkullen, har som högst nått årskurs tre. Lika många har som högst nått årskurs två, och åtta procent har som högst nått årskurs ett inom de tre studieåren. Detta betyder att 82 procent av en nybörjarkull studerat i årskurs tre när tre studieår förflutit.

Statistiken över genomströmning inom tre år inte likställd med att tre av tio har avbrutit sina studier. Omkring sju till åtta procent av en nybörjarkull fortsätter sina studier och når slutbetyg det fjärde studieåret. Redovisningen i detta PM har satt genomströmningen inom tre år i fokus eftersom gymnasieutbildningen är avsedd att fullföljas inom tre år. Men en stor del av eleverna behöver alltså ett fjärde studieår på sig på grund av bristande förkunskaper, studiesvårigheter eller för att de bytt gymnasieutbildning. Särskilt elever som börjat sina studier på individuella program behöver extra studieår på sig för att nå slutbetyg. Utifrån statistiken vet vi också att andelen som fullföljer endast ökar med omkring en procentenhet efter ett femte studieår. Därför är det intressant att undersöka vilken årskurs eleverna högst nått om de inte har nått slutbetyg inom fyra år.

För eleverna som började gymnasieskolan hösten 2009 har fyra studieår förflutit sedan gymnasiestarten. Av dessa hade 69 procent nått slutbetyg inom tre studieår, och efter fyra studieår hade nästan 78 procent nått slutbetyg. Av de knappt 23 procent elever som inte nått slutbetyg inom tre år hade tolv procent varit registrerade i årskurs tre, drygt fem procent i årskurs två och nästan sex procent i årskurs ett.

Det är alltså många elever som kommit så pass långt som till årskurs tre men ändå inte nått ända fram till slutbetyg. Slutbetyg utfärdas för eleven när de blivit betygsatta i samtliga kurser som ingår i elevens studieplan, enligt skalan som går från icke godkänt, godkänt, väl godkänt till mycket väl godkänt betyg.

Oförändrad betygspoäng de senaste elva läsåren

Våren 2013 fick 95 600 elever slutbetyg från gymnasieskolan, och har därmed betyg enligt den mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet. För dessa elever beräknas den genomsnittliga betygspoängen⁷, som i stort sett varit oförändrad de senaste elva läsåren.

De första sex läsåren med betygsresultat från den mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet, dvs. mellan 1996/97 och 2001/02, steg den genomsnittliga betygspoängen från 12,6 till 13,8. Sedan 2002/03 har den pendlat mellan 14,0 och 14,1, och för eleverna som fick slutbetyg våren 2013 var den genomsnittliga betygspoängen 14,0.

Tabell 2. Genomsnittlig betygspoäng för elever med slutbetyg efter utbildningsinnehåll, läsåren 2005/06 – 2012/13⁸

Program eller anknytning till program	Genomsnittlig betygspoäng							
	Läsår då eleven fick slutbetyg							
	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/10	2011/12	2012/13
Gymnasieskolan totalt	14,1	14,1	14,0	14,1	14,0	14,1	14,0	14,0
<i>därav innehåll</i>								
Barn och fritid (BF)	12,7	12,8	12,8	12,9	12,9	12,9	12,9	12,7
Bygg (BP)	12,3	12,4	12,2	12,6	12,5	12,5	12,3	12,2
EI (EC)	12,4	12,3	12,2	12,3	12,3	12,4	12,4	12,3
Energi (EN)	11,9	11,9	11,9	12,2	12,1	12,4	12,2	12,1
Estetiska (ES)	14,9	14,9	14,9	14,9	14,9	14,8	14,9	14,8
Fordon (FP)	11,6	11,6	11,7	11,8	11,5	11,5	11,5	11,5
Handel och adm. (HP)	12,8	12,7	12,9	13,0	12,9	12,9	12,8	12,9
Hantverk (HV)	14,2	14,2	14,2	14,3	14,3	14,1	13,9	13,8
Hotell och rest. (HR)	12,9	12,9	12,8	12,8	12,8	12,7	12,7	12,7
Industri (IP)	13,0	12,9	12,8	12,9	12,7	12,8	12,5	12,8
Livsmedel (LP)	13,0	12,9	12,9	13,3	13,1	13,2	13,2	13,3
Medie (MP)	13,7	13,5	13,4	13,4	13,4	13,4	13,3	13,5
Naturbruk (NP)	13,6	13,7	13,8	13,8	13,7	13,8	13,6	13,6
Naturvetenskap (NV)	16,1	16,2	16,1	16,1	16,1	16,2	16,0	16,0
Omvårdnad (OP)	13,2	13,4	13,3	13,4	13,4	13,4	13,3	13,4
Samhällsvetenskap (SP)	14,7	14,7	14,7	14,8	14,8	14,8	14,7	14,7
Teknik (TE)	13,9	13,9	13,9	14,0	14,0	14,2	14,1	14,1

Elever med utländsk bakgrund har lägre genomsnittlig betygspoäng än elever med svensk bakgrund. När resultaten samtidigt delas upp på kön visar resultaten att kvinnor med utländsk bakgrund har högre poäng än män med svensk bakgrund (13,8 respektive 13,4). Lägst poäng har män med utländsk bakgrund (12,5) och högst har kvinnor med svensk bakgrund (14,9).

Elever på naturvetenskapliga utbildningar har högst genomsnittlig betygspoäng (16,0), varpå följer elever på estetiska (14,8) och samhällsvetenskapliga (14,7)

⁷ Alla kurser i slutbetyget ingår i beräkningen. Kursernas poäng multipliceras med en vikt för betyg (IG=0, G=10, VG=15, MVG=20) samt divideras med poängsumman för eleven. Fr.o.m. år 2010 beräknas den genomsnittliga betygspoängen endast på kurser som ingår i det fullständiga programmet. Om eleven har läst fler kurser, inom ramen för utökad program, påverkar detta inte betygspoängen.

⁸ I totalen ingår även individuella program och specialutformade program utan anknytning till ett enskilt nationellt program. Med utbildning avses här kommunala och landstingskommunala skolors nationella och specialutformade program, individuella program samt fristående skolors utbildningar. Varje utbildning är kategoriserad efter utbildningsinnehåll, d.v.s. det nationella program som utbildningen anknyter till.

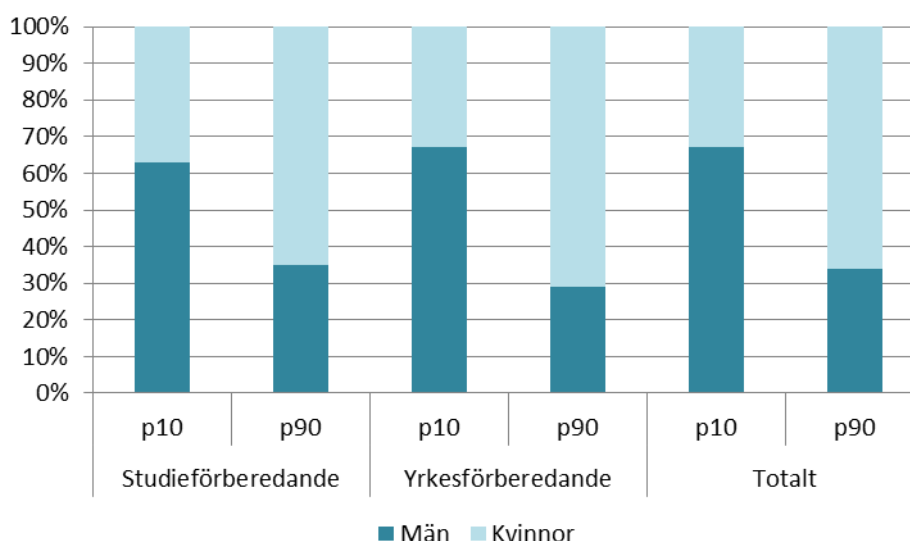
utbildningar. Lägst betyg har elever som slutfört fordonsutbildningar (11,5), följt av energi- (12,1) och byggutbildningar (12,2).

Den genomsnittliga betygspoängen för respektive utbildning har varierat som mest för energi-, industri- och hantverksutbildningar sedan 2005/06.⁹ För dessa utbildningar är skillnaden mellan den lägsta och den högsta genomsnittliga betygspoängen 0,5. Samhällsvetenskapliga och estetiska utbildningar har mest stabila resultat över tid, för dessa utbildningar har den genomsnittliga betygspoängen varierat endast med 0,1.

Kvinnor har bättre studieresultat än män. Våren 2013 är den genomsnittliga betygspoängen 14,7 för kvinnor och 13,3 för männen. Det innebär att det skiljer 1,4 poäng mellan könen, och även denna skillnad har varit ungefär densamma sedan 2002/03. De första åren med nuvarande betygsskala, när den genomsnittliga betygspoängen var lägre i genomsnitt, var skillnaden mellan kvinnors och mäns resultat inte lika stor. Läsåret 1996/97 var skillnaden 0,9 poäng och den ökade succesivt till 1,2 läsåret 2001/02. Därefter var skillnaden 1,3 poäng i fyra läsår, för att sedan 2006/07 vara 1,4 poäng.

Ett sätt att illustrera hur den genomsnittliga betygspoängen fördelar sig mellan könen är att dela in eleverna i s.k. deciler. För att göra detta sorteras samtliga elever på en skala efter stigande värde på den genomsnittliga betygspoängen. Därefter delas eleverna in så att varje decil innehåller tio procent av alla elever. Den första decilen, med de tio procent elever med lägst betygen, kallas p10 och den övre decilen, med de tio procent elever med högst betygen, kallas p90. Diagrammet ovan visar hur könen är representerade i den lägsta respektive högsta decilen, p10 och p90.

Diagram 1. Könsfördelning (procent) i olika intervall av den genomsnittliga betygspoängen per programtyp samt för gymnasieskolan totalt

⁹ Statistiken finns endast tillgänglig på utbildningsinnehåll sedan sex år tillbaka. Med utbildning avses här kommunala och landstingskommunala skolors nationella och specialutformade program, individuella program samt fristående skolors utbildningar. Varje utbildning är kategoriserad efter utbildningsinnehåll, d.v.s. det nationella program som utbildningen anknuter till.

Bland elever på studieförberedande¹⁰ utbildningar utgör männen 63 procent av eleverna i p10, dvs. de med de lägsta genomsnittliga betygspoängerna. I den övre decilen, där man hittar de högsta genomsnittliga betygspoängerna, utgör kvinnorna 65 procent av eleverna. På yrkesförberedande¹¹ utbildningar utgör männen 67 procent av eleverna i den lägsta decilen. Kvinnorna utgör hela 71 procent i den högsta decilen. Många av de yrkesförberedande gymnasieutbildningarna är väldigt köns-segregerade och de med lägst genomsnittlig betygspoäng (bygg- och fordonsutbildningar) är kraftigt mansdominerade. De studieförberedande gymnasieutbildningarna är mer homogena med avseende på kön. Totalt inom hela gymnasieskolan utgör männen 67 procent av eleverna i den lägsta decilen p10 och kvinnorna 66 procent i den högsta decilen, p90. Männen är alltså överrepresenterade bland de lågpresterande eleverna och kvinnorna bland de högpresterande. I synnerhet på yrkesförberedande utbildningar.

Fortsatt många som läser utökat program

Möjligheten finns för en elev att ansöka om utökat alternativt reducerat program. I ett fullständigt gymnasieprogram ingår kurser om 2 500 poäng. I de fall en elev har ambitionen och bedöms klara av fler kurser än så, har eleven rätt att läsa fler kurser än vad som normalt ingår i studierna. En elev med studiesvårigheter kan beviljas ett reducerat gymnasieprogram, vilket innebär att eleven befrias från undervisning i en eller flera kurser.

Fr.o.m. antagningen hösten 2010 till universitet och högskola infördes nya tillträdesregler.¹² Eleverna har sedan dess flera möjligheter att förbättra sin konkurrenssituation. Meritpoäng ges fr.o.m. hösten 2010 för högre kurser i matematik, språk eller särskilda kurser riktade mot olika områdesbehörigheter.¹³

Systemet med meritpoäng har lett till påtagligt ökat intresse för att läsa utökat program. Våren 2009, året före förändringen, läste 23 procent utökat program. Ett år senare läste 43 procent utökat program och våren 2013 har andelen sjunkit med fyra procentenheter till 39 procent. Andelen är högre bland männen än bland kvinnorna (41 respektive 37 procent). På tre av de 17 nationella programmen läser mer än hälften av eleverna utökat program: industriprogrammet (61 procent), byggprogrammet (52 procent) och naturbruksprogrammet (53 procent).

Regeländringarna har också medfört att väldigt få elever läser reducerat program. Våren 2009 hade 2,6 procent av eleverna med slutbetyg läst reducerat program.

¹⁰ Till de studieförberedande gymnasieutbildningarna räknas de samhällsvetenskapliga, naturvetenskapliga, tekniska samt estetiska.

¹¹ Till de yrkesförberedande gymnasieutbildningarna räknas programmen inom barn- och fritid, bygg, el, energi, fordon, handel- och administration, hantverk, hotell- och restaurang, industri, livsmedel, media, naturbruk samt omvårdnad.

¹²Kraven för grundläggande behörighet skärptes, och nya krav på särskild behörighet infördes och benämns områdesbehörigheter. Ett system med meritpoäng infördes som innebär att kurser som inte krävs för särskild behörighet, i moderna språk, engelska, matematik samt kurser som är kopplade till områdesbehörigheter läggs till den genomsnittliga betygspoängen och ger maximalt 2,5 meritpoäng. När eleven söker vidare till högskola/universitet gör den det med ett jämförelsetal som något förenklat består av en fast del som utgörs av den genomsnittliga betygspoängen samt meritpoängen. Vilket jämförelsetal man uppnår beror på vilket ämnesområde man söker på universitetet eller högskolan. För varje område finns olika områdesbehörigheter som fastställdes av dåvarande Högskolverket. Med högsta betyg, Mycket väl godkänt (MVG), i alla kurser som ingår i slutbetyget får eleven den genomsnittliga betygspoängen 20,0. Utöver detta kan eleven få maximalt 2,5 meritpoäng.

¹³ Om eleven väljer att läsa kurser genom att utöka sitt program riskerar den inte att försämra sin genomsnittliga betygspoäng om man inte uppnår godkänt betyg i kursen eftersom den genomsnittliga betygspoängen beräknas för de kurser som ingår i slutbetyget. Om eleven erhållit minst betyget godkänt ger kursen meritpoäng.

Våren 2010 var andelen 0,7 procent och våren 2013 hade andelen sjunkit till 0,2 procent av eleverna med slutbetyg. Sammanlagt har 179 elever av de som slutfört gymnasieskolan våren 2013 läst reducerat program.

Föräldrarnas utbildningsnivå stor betydelse för studieresultaten

Elever med föräldrar som har högre utbildningsnivå avslutar oftare sina gymnasiestudier med ett slutbetyg än andra elever. Bland de elever som påbörjade en gymnasieutbildning hösten 2010 fick 80 procent av dem vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning ett slutbetyg inom tre år, jämfört med 70 procent av eleverna vars föräldrar har gymnasial utbildning och 44 procent av eleverna med föräldrar som har en förgymnasial utbildning.

Det är generellt sett en större andel kvinnor än män som når ett slutbetyg inom tre år. Störst är denna skillnad bland eleverna vars föräldrar har lägre utbildning. Det är 49 procent av kvinnorna vars föräldrar har en förgymnasial utbildning som når ett slutbetyg inom tre år, jämfört med 40 procent av männen vars föräldrar har samma utbildningsnivå. Bland eleverna med föräldrar som har gymnasial utbildning når 73 procent av kvinnorna och 67 procent av männen ett slutbetyg inom tre år, och bland eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning är det 82 procent av kvinnorna och 78 procent av männen som har ett slutbetyg efter tre års studier.

Elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning når även oftare grundläggande behörighet för studier vid universitet och högskola än andra elever. Hela 74 procent av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning når grundläggande behörighet inom tre år. Motsvarande andel bland eleverna vars föräldrar har gymnasial- och förgymnasial utbildning är 60 respektive 34 procent.

Även den genomsnittliga betygspoängen är högre bland elever vars föräldrar har högre utbildningsnivå. Elever med föräldrar som har förgymnasial utbildning har 12,2 i genomsnittlig betygspoäng, jämfört med 13,2 bland elever vars föräldrars har en gymnasial utbildning och 14,8 bland elever med föräldrar som har eftergymnasial utbildning.

Nästan alla elever inom naturvetenskap läser vidare på högskolan

Bland eleverna som slutförde gymnasieskolan och fick ett slutbetyg eller motsvarande våren 2012, var det totalt 22 procent som gick vidare till högskolan följande läsår.¹⁴ Kvinnor studerar oftare än män vidare på högskolan. Av de kvinnor som slutförde gymnasiestudierna våren 2012 gick 24 procent direkt över till högskolestudier, jämfört med 20 procent av männen. Även i ett längre tidsperspektiv är kvinnorna i majoritet bland dem som går vidare till högskolan. Av de elever som avslutade en gymnasieutbildning våren 2008 var det totalt 58 procent av kvinnorna och 44 procent av männen som påbörjade högskolestudier inom fem år.

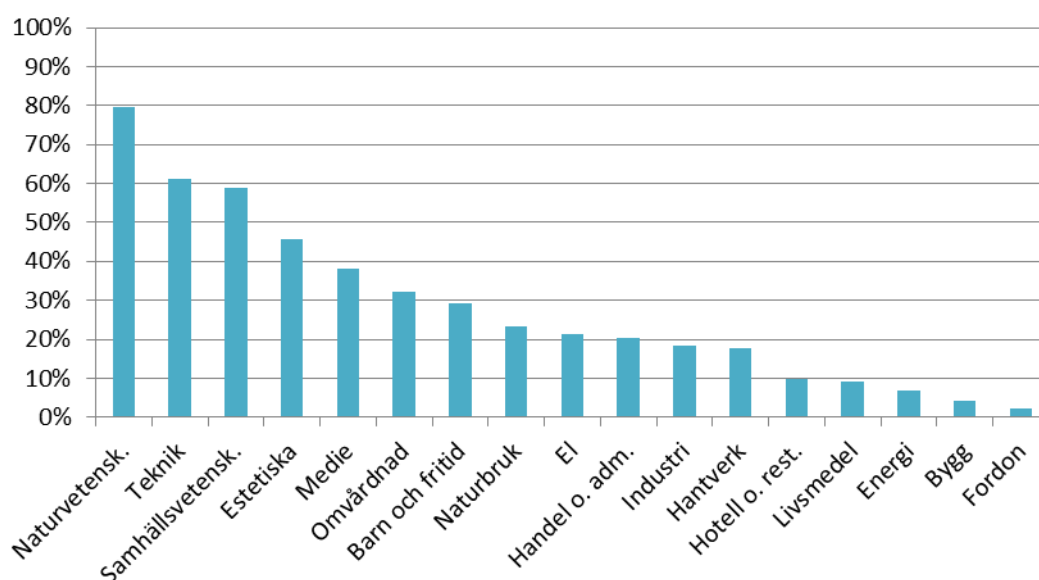
Elever i storstäder går oftare över direkt till högskolan efter gymnasieskolan än elever i glesbygden. Bland dem som slutförde gymnasieskolan med ett slutbetyg våren 2012 påbörjade till exempel 29 procent av eleverna i storstäder en högskole-

¹⁴ Under den här rubriken presenteras siffror för avgångselever som erhållit ett slutbetyg eller motsvarande vårterminen 2010, samt avgångselever vårterminen 2012. Anledningen till att olika information är uppdelad på dessa två avgångskullar är att informationen enbart finns tillgänglig för den ena eller andra avgångskullen.

utbildning följande läsår, jämfört med 18 procent av eleverna i glesbygdskommuner.

Av de elever som fick ett slutbetyg eller motsvarande våren 2010 var det 42 procent som påbörjade en högskoleutbildning senast våren 2013. Den största andelen elever som gick vidare till högskolan fanns inom de studieförberedande utbildningarna naturvetenskap (80 procent), teknik (61 procent) och samhällsvetenskap (59 procent). Flest elever bland de yrkesförberedande utbildningarna som läste vidare på högskolan fanns inom medie- (38 procent), omvårdnads- (32 procent) och barn- och fritidsutbildningarna (29 procent).

Diagram 2. Elever som erhållit slutbetyg från gymnasieskolan våren 2010 och påbörjat högskoleutbildning senast våren 2013

Vidare fortsätter elever med utländsk bakgrund i högre grad till universitet och högskola än elever med svensk bakgrund. Totalt 53 procent av eleverna med utländsk bakgrund som fick ett slutbetyg våren 2010 påbörjade högskolestudier senast vårterminen 2013, jämfört med 41 procent av eleverna med svensk bakgrund. Både bland eleverna med svensk och utländsk bakgrund är det mer frekvent att kvinnorna läser vidare på högskolan än männen.

Elever på omvårdnadsutbildningar läser oftare vidare på Komvux

Totalt åtta procent av alla elever i årskurs 3 i gymnasieskolan hösten 2011 läste vidare på Komvux läsåret 2012/13. Andelen har varit relativt stabil de senaste fem åren.

Elever som inte erhållit ett slutbetyg från gymnasieskolan läser i större utsträckning vidare på Komvux än andra elever. Totalt 13 procent av eleverna som gick i årskurs 3 hösten 2011, och inte hade erhållit ett slutbetyg eller motsvarande våren 2012, läste vidare på Komvux, jämfört med sju procent av eleverna som nått ett slutbetyg.

Kvinnor börjar i högre grad studera på Komvux än män. Till exempel läste 16 procent av kvinnorna som inte erhöll ett slutbetyg eller motsvarande från

gymnasieskolan vårterminen 2012 vidare på Komvux följande läsår. Motsvarande andel bland männen var 12 procent.

Elever med utländsk bakgrund går över till studier på Komvux i större utsträckning än elever med svensk bakgrund. Hela 28 procent av eleverna med utländsk bakgrund, som inte erhållit ett slutbetyg eller motsvarande vårterminen 2012, läste vidare på Komvux, jämfört med tio procent av dem med svensk bakgrund.

Från vissa utbildningar går elever i högre grad över till Komvux än från andra utbildningar. Bland de elever som inte nått ett slutbetyg våren 2012 var andelen som läste vidare på Komvux störst på omvårdnad (20 procent), naturvetenskap (19 procent), teknik (19 procent) och samhällsvetenskap (16 procent). Bland eleverna som har nått ett slutbetyg och studerade vidare på Komvux fanns främst elever från utbildningarna omvårdnad (13 procent), barn och fritid (12 procent), samt handels och administration (11 procent).

Tabeller på Skolverkets webbplats

Vill du se de aktuella tabellerna där uppgifterna är hämtade så hittar du dem på Skolverkets webbplats under länken ”Statistik & utvärdering”. Där finns Sveriges officiella statistik om gymnasieskolan för läsåret 2012/13 på riksnivå samt länkar till uppgifter på läns-, kommun- och skolnivå.